

POSTANOWIENIE

21 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 21 maja 2026 r. w Warszawie
zażalenia H. spółki akcyjnej w W.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 26 listopada 2025 r., VII AGa 701/24 (VII WSC 148/25),
w sprawie z powództwa H. spółki akcyjnej w W.
przeciwko M. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.
o zapłatę,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 18 kwietnia 2024 r. zasądził od M. sp. z o.o. w Ł. na rzecz H. S.A. w W. 338 250 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 8 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 9 maja 2025 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił ww. wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła powódka, zaskarżając orzeczenie w całości.

Postanowieniem z 26 listopada 2025 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił skargę kasacyjną, ponieważ doszedł do przekonania, że została ona wniesiona przez H. S.A. w W., czyli podmiot, który nie jest legitymowany do

złożenia środka zaskarżenia ze względu na ustanowienie zarządcy przymusowego w postępowaniu o ogłoszenie upadłości. Skarga taka podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Powyższe orzeczenie zaskarżyła zażaleniem powódka, zarzucając naruszenie:

1. art. 144 ust. 1 i 2 w zw. z art. 40 ust. 4 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe (dalej: „pr. up.”) przez dokonanie ich błędnej wykładni i w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie w odniesieniu do zarządcy przymusowego ustanowionego w toku postępowania o ogłoszenie upadłości powódki, podczas gdy jest to nieuzasadnione ze względu na zasadnicze różnice zachodzące między postępowaniem o ogłoszenie upadłości, a właściwym postępowaniem upadłościowym, w szczególności ze względu na fakt, że w toku postępowania o ogłoszenie upadłości nie istnieje „masa upadłości”, a zatem nie sposób uznać, by niniejsze postępowanie dotyczyło masy upadłości;

2. art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez jego niesłuszne zastosowanie i odrzucenie skargi kasacyjnej, w sytuacji gdy nie zachodziły ku temu podstawy.

We wnioskach skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia i nadania skardze kasacyjnej biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 40 ust. 4 pr. up. do zarządcy przymusowego przepisy art. 38 ust. 1a-3 oraz przepisy ustawy o syndyku stosuje się odpowiednio. Z kolei w myśl art. 144 ust. 1 i 2 pr. up. po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko niemu. Postępowania, o których mowa w ust. 1, syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym.

Niewątpliwie należy zgodzić się ze skarżącą, że właściwe postępowanie upadłościowe i postępowanie w postaci czynności zmierzających do ewentualnej upadłości, to nie są tożsame postępowania. W istocie, zarządca przymusowy został ustanowiony jako urzeczywistnienie innego sposobu zabezpieczenia majątku

dłużnika, zgodnie z art. 40 ust. 1 pr. up. Stąd, jak trafnie zauważyła skarżąca, przepisy pr. up. o syndyku stosuje się odpowiednio. Z natury rzeczy, odmiennosc zabezpieczenia majątku dłużnika, a jego upadłość, jest oczywista. Tym niemniej, w myśl powszechnej reguły odpowiednie stosowanie przepisów oznacza, że niektóre z nich będą stosowane wprost, inne po modyfikacji, a jeszcze inne nie będą miały w ogóle zastosowania. Mając to na względzie należy uznać, że co do funkcji i pozycji syndyka i zarządcy przymusowego, poszczególne uregulowania będą bardzo zbieżne. Z istoty bowiem zarządu przymusowego wynika, że wchodzi on w rolę i kompetencje organu zarządzającego. Zatem, art. 144 ust. 1 w zw. z art. 40 ust. 4 pr. up. należy tak wyklądać, że po zabezpieczeniu majątku dłużnika przez ustanowienie zarządu przymusowego nad jego majątkiem postępowania sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne dotyczące zabezpieczonego majątku mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez zarządcę przymusowego albo przeciwko niemu.

W konsekwencji, po ustanowieniu zarządcy przymusowego, wszcząć postępowanie kasacyjne wniesieniem skargi kasacyjnej i kontynuować je, mógł tylko zarządca przymusowy. Tym bardziej, że od chwili ukazania się ogłoszenia o ustanowieniu zarządcy przymusowego – co nie zmienia powyższej oceny – był wystarczający czas na wniesienie skargi kasacyjnej przez uprawniony podmiot.

Co zaś się tyczy ewentualnego zawieszenia postępowania na podstawie art. 174 § 1 pkt 5 k.p.c. - który stanowi, że sąd zawiesza postępowanie z urzędu jeżeli ustanowiono zarządcę przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości lub zarządcę tymczasowego w postępowaniu o otwarciu postępowania sanacyjnego, a postępowanie dotyczy majątku objętego zabezpieczeniem – to byłoby ono zasadne, gdyby dane postępowanie (tu: kasacyjne) było wszczęte. Należy bowiem mieć na względzie, że postępowanie, w którym sąd drugiej instancji wydał orzeczenie, ma status prawomocnie zakończonego. Zatem, kolejne postępowanie, a więc postępowanie kasacyjne, może być wszczęte tylko przez uprawniony podmiot. Wówczas dopiero można rozważać kwestię jego zawieszenia.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c.

[S.J.]

[r.g.]

Jacek Grela